

UFFER SA SAVOGNIN: emda dalla digitalisaziun

Las maschinas ramplazzan betg igls carstgangs

pb. L'emda passada è stada en'emda da project per aprendistas ed aprendists da legnamer ed igls scolars digl scalem superieur digl antier Surmeir. La dumonda centrala era, schi las maschinas vignan a ramplazzar adegna duple igls carstgangs? La rasposta è en cler NA. Ma la digitalisaziun vign sainza retign ed a midar bler aint igl futur.

Igl legnamer era chel mastirant tgi geva principalmaintg anturn cun la cuntgidela, igl pe-tgora ed igl meter. Angal ple nostalgia! Tar strousch en oter mastier è sa mido tant scu tar chel. La digitalisaziun è neida an moda d'invasiun ed igl svilup an chella direcziun è anc dei betg a fegn e saro cuntinuo. E schi ins vei tge tgi las maschinas son tot far oz, seia chegl igl CNC u igl roboter, alloura vign propa la dumonda, schi igl carstgang scu manual vegia ansomma plaz tranter tantas maschinas. Enrico Uffer, igl possessour e manader dalla Uffer SA dat cò ena clera rasposta: «La macchina è da prancepi tgutga. Ella savess far ansomma navot sainza igl carstgang tgi stò deir ad ella tge tgi ella stò far e stò pavar ella cun datas». E per saveir far chegl ins stoptga aver las cunaschientschas da basa. Chellas cunaschientschas tgi ins survign aint igl aprendissadi da legnamer. E chegl da maniera anc convenziunala. Naturalmaintg tgi er chel aprendissadi ò dasperas la part manuala adegna duple elemaints tecnics ainten la scolaziun ed adegna duple elemaints dalla digitalisaziun.

Bler pi spert cun igl computer

Las maschinas ed ansomma la tecnica me-
chanica e digitala ramplazzan damai betg igl legnamer, mabagn sustignan el ainten la sia labour. Eneda tgi igl CNC u igl roboter, chellas maschinas tgi ins pò far en'antiera seria da pass da construcziun, on las datas alloura è el fitg spert. Per en elemaint cunter lavegnas tgi ins ò p.ex. construia durant l'emda da project ò el ca. 8 minutas, dantant tgi per la construcziun manuala ins dovra ple tgi dus ouras. Siva lavoura el bler pi exact. El ò ena precisiun enorme, fò nigns sbagls e cotras ins dovra pi pac material (lenn). E scu patrung manegia Enrico Uffer: «La macchina è mai malsanga, ed è mai stancla». Er tgosas tgi èn decisivas ainten la rentabilitad dad ena interpresa. La macchina so pero far navot, schi ella n'ò betg las datas. E cun chella vign ella pavlada

antras specialists. Tals tgi on fatg la scolaziun sen computer per dessignier igls elemaints tgi èn da construeir e tgi dattan aint las maseiras exactas, noua tgi dat en tagl, noua tgi vign aint ena struba u schiglio en elemaint da metal u en oter material. Per saveir far chegl dovriegl eneda la scolaziun da basa scu legnamer. Siva ò chel la pussebladad cun ulteriouras scolaziuns da sa specialisar ainten chella direcziun. Pussebel è er sur matura professiunala da far ena scol'ota an direcziun da tecnicist da lenna. Da chels èn pladias differents tar la Uffer SA a Savognin.

I seia er betg uscheia tgi oz lavouran tar el an-gal specialists an direcziun da construcziun da lenna, mabagn specialists dad informatica, specialists da tecnica da maschinas, specialists da distribuiziun ed an otras direcziuns. Pertge la digitalisaziun tar igls legnamers sa restranscha oz betg sen la construcziun, mabagn è preschainta sen igl antier menaschi cun tot igls contacts interns ed externs. Ins discorra cò dalla «revoluziun industriala 4.0». Chegl pertotga d'ena vart l'automatisaziun, la reit da colliaziun, chegl tgi ins nomna Clout Computing, internet dalla tgossa (IOT), Big Data etc. D'ena vart geia chegl ainten chella direcziun tgi alla finala seian tot igls apparats colliias egn cun l'oter. La reit da comunicaziun funcziunga vertical ainten l'interpresa da sensom anfignen giudem ed er horizontal sen igl antier mond. Ed alla finala vignigl a dar ena digitalisaziun digl gòt anfignen tar igl bietg da lenn. La planisaziun, la vendita, la spediziun etc. tot geia sen chella veia e chegl sur igl antier mond.

Strousch da survagneir luvrants

Tgi igl mastier digl legnamer ò survagnia bler duple muntada ed er duple valeta ainfra igls mastiers mossa er igl fatg tgi la dirada digl aprendissadi da treis onns è neida dulzada da treis sen quatter onns. E schi gl'era eneda uscheia tgi scolars betg schi fermes sa decidivan per igl aprendissadi da legnamer, schi seia chegl oz oter. Oz ins giaveischa pitost scolars fermes cun talent per cefras e geometria essend tgi geia adegna duple ainten la direcziun da dessignier igls objects directamaintg sen computer e da nizigier la tecnica via digitalisaziun. Dantant i seia fitg grev da catter giovens e gionas sen chella branscha. Igl mument vegia el en sulet aprendists. El vess gugent mintg'onn dus, chegl fissan damais otg per pi tard er saveir profitar dad ampluias bagn scolos ed instruias. Sen inserats dattigl ainten la regiun stousch en resung.

Er legnamers cun experientscha seian strousch da catter: «ia savess pladeir dumang anc 20 legnamers. I fò mal da stueir deir giu ena labour siva l'otra perchegl tgi vagn betg las resursas humnas», dei Enrico Uffer. En problem seia er tgi la Svizra vegia an chegl tgi pertotga las habilitads professiunalas da mastirants en grond avantatg anvers igl exterior. Uscheia ins saptga strousch pladeir legnamers digl exterior. Zont schi geia an direcziun tecnica e digitalisaziun. Igl patrung dalla Uffer SA cumparaglescha angal cun la nossa tera vaschigna, l'Austria ed igl «Bregenzerwald», noua tgi la construcziun an lenn vegia gronda tradiziun: en legnamer EFZ (cun attestat federal) vigna respecto l'ò prest scu en medi.

Egna dallas treis gruppas da scolaras e scolars dalla scola superioura Surses.